

ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน
A STUDY OF LEADERSHIP IN DIGITAL ERA OF THE SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER MAEHONGSON SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA



¹บงกช ศิลป์มิตรภาพ และ ²คมศิลป์ ประสงค์สุข
¹Bongkot Sinmittrapap and ²Komsin Prasongsuk

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ประเทศไทย
Mae hong son College, Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

¹Bongkotpmp2565@gmail.com

Received: May 26, 2023; Revised: July 25, 2023; Accepted: August 19, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารการศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 97 คน และกลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 9 คน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการแก้ปัญหการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสังเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วย

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

² อาจารย์ ดร. รองคณบดีวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) ปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรดำเนินการจัดทำระเบียบสื่อนักเรียน (แบบ คป.1-16) จัดทำธุรการประจำห้องเรียน เพื่อเก็บข้อมูลนักเรียน โดยได้รับการยินยอมจากนักเรียน และผู้ปกครอง เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ การช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ครูที่ปรึกษา ทราบถึงสภาพพื้นฐานของนักเรียนแต่ละบุคคล กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ออกแบบรูปแบบการเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยมีการประชุมวางแผน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูที่ปรึกษา และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหา การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ด้วยวิธีการแบ่งชุดการเยี่ยมบ้านเป็นหมู่บ้านโดยแบ่งคณะครูออกเยี่ยมบ้านเป็นกลุ่ม ตามหมู่บ้าน และดำเนินการเยี่ยมบ้านหลังเลิกเรียน ภายใน 1 เดือน นับจากวันที่เปิดภาคเรียน เพื่อให้ครูเก็บข้อมูลนักเรียน ที่ตนเองออกเยี่ยมตามหมู่บ้าน และแจ้งให้กับครูที่ปรึกษาทราบ เพื่อพัฒนางานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ทำให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่สถานศึกษาวางไว้

คำสำคัญ : การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The purpose of this study is to examine the problem of and guidelines for resolving problems in the management of the student care and support system of Pang Mapha Pittayasan School under the office of Mae Hong Son Secondary Education Area sample is the educational administrator, teachers, and educational personnel at Pang Mapha Pittayasan School committee and the parent network committee in the class of the academic year 2022, a total of 97 people, and the target group of experts who gave information by interviewing. to research approaches to overcome concerns with administrative care and support system for 9 students. It is a multi-tool research project. In the study, the existing status questionnaire and the administration of the student assistance system were employed. There was a confidence value of 0.93, and the problem of student care and support system management had a dependability rating of 0.96, and a problem-solving management support system interview form. Students use content synthesis to examine qualitative data. as well as quantitative data analysis.

Using a bundled application to calculate the frequency, percentage, mean, and standard deviation. The result showed that 1. The current condition of management of the student care and support system was excellent in all aspects by screening candidates knowing each kid as an individual and recommending ordinary students. 2. The overall and individual challenges in administering the student care and support system were severe. The most difficult aspect of administering the best student assistance system was getting to know each kid personally. 3. Guidelines for resolving issues with student care and support systems should be used to create student cumulative records (Form Kor Por 1-16). Preparing classroom errands to save student information with students' and parents' permission It is worthwhile to go through the facts. student assistance for instructors to advise on each student's fundamental condition from advisers do home visits to students twice a year, creating a format for student home visits. with a meeting of school administrators, the Advisory Board, and educational personnel Including the school committee in the problem-solving process, paying visits to students' homes by dividing the set of home visits into villages and dividing the teachers to visit homes in groups based on villages, and conducting home visits after school within 1 month of the semester's start for teachers to collect student data who himself visited the villages and notify the advisor to develop work for the greatest benefit to educational institutions to achieve the goals set by the educational institution.

Keywords: Administration of the Student Support System

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี ค่านิยม ความเชื่อ ความหลากหลายทางด้านทัศนคติ ถือได้ว่าศตวรรษที่ 21 คือยุคของการเปลี่ยนแปลง อีริค ชมิดท์และ เจเรด โคเฮน (Eric Schmidt and Jared Cohen, 2014) เรียกโลกยุคนี้ว่า ยุคดิจิทัลเปลี่ยนโลก (The New Digital Age) ส่งผลกับสภาพสังคมอย่างยิ่ง ระบบการบริหารในด้านต่างๆ จึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลง หรือปรับตัวเพื่อพัฒนาระบบให้มีการบริหารจัดการตามสถานการณ์ปัจจุบันได้ จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาทางด้านการสื่อสาร ปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคม ปัญหาทางด้านการร่วมมือ และปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัยใน

ตนเอง พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสม ติดการพนัน ซึ่งมีนักเรียนจำนวนมากได้รับผลกระทบ จากข้อมูลทางสถิติการประมวลผลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีสาเหตุมาจากสภาพครอบครัว ห้องเรียน บุคลิกภาพหรือตัวตนนักเรียน ชุมชนและสังคม ในด้านการบริหารในสถานศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างคนให้ มีทัศนคติที่ดี เป็นคนดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และออกสู่สถานศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อสร้างคนให้กับชุมชน ประเทศ และโลกต่อไป ถือว่าสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างคน ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษามีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ ทางด้านร่างกาย ทางด้านจิตใจ ทางด้านสติปัญญา มีความรู้ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตที่ได้รับการยอมรับเพื่อให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น หรือการเข้าร่วมชุมชน ได้อย่างมีความสุข และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยมีระบบการดำเนินงานชัดเจนมีการร่วมมือกันของภาคีเครือข่าย ทั้งใน และนอกโรงเรียน มีกิจกรรมและเครื่องมือที่มีคุณภาพ คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล กระบวนการสู่ความสำเร็จ และศักยภาพของมนุษย์ทุกคนที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต การให้ความสนใจ ใส่ใจ ดูแล และป้องกันปัญหา ซึ่งตรงกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง โดยการจัดระบบคัดกรอง ระบบการเข้าถึงสภาวะปัญหาของเด็กนักเรียน ระบบการประเมินสภาวะปัญหา และระบบการให้คำปรึกษา (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครอง และช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2557, น.12) และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา แต่เนื่องด้วยบริบทเชิงพื้นที่ที่แตกต่างกัน สภาพ ปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความแตกต่างกันตามสภาพบริบทเชิงพื้นที่ ทั้งนี้ แนวทางการแก้ปัญหาที่เปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนตามสภาพเช่นเดียวกัน

โรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ เป็นสถานศึกษาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลช่วยเหลือ และสร้างเสริมกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องด้วย นักเรียนในโรงเรียน ร้อยละ 96.21 เป็นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์จึงมีความหลากหลายทางด้านการสื่อสาร วิถีชีวิต สังคม ชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม การเรียนรู้จึงเป็นการสร้างโอกาสให้กับเด็กและเยาวชน ดังนั้น แนวทางการบริหารดูแลช่วยเหลือจึงมีความแตกต่างกัน ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเกิดปัญหา ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัญหานักเรียนในโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์มีพฤติกรรมสุ่มเสี่ยงต่อการออกจากระบบการศึกษา ด้วยสภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว ค่านิยม การการเหลื่อมล้ำ ทางด้านการศึกษาในพื้นที่ชนบท นักเรียนมีระดับคะแนนความประพฤติที่ถูกหักเกินร้อยละ 31 ของนักเรียนในโรงเรียน ทั้งนี้ยังพบปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น แหล่งน้ำดื่ม สะอาด บริเวณเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดคุณภาพ การแก้ไขและปรับเปลี่ยนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามบริบทเชิงพื้นที่ของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้เหมาะสมต่อนักเรียน และส่งผลต่อ แนวทางการสอนที่เหมาะสม มีคุณภาพ

นักเรียนได้รับการช่วยเหลือทันที ได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริมอย่างเหมาะสม ซึ่งเด็กทุกคนจะต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครอง และส่งเสริมอย่างรอบด้าน ด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม และทันการณ์ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพและเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต สามารถผ่านพ้นจากวิกฤติ ได้รับปลอดภัยจากสภาพสังคมปัจจุบัน และใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (สารสนเทศโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์, 2565:5)

ผู้ศึกษาจึงสนใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน โดยใช้หลักการบริหารจัดการเป็นระบบตามองค์ประกอบ 5 ประการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าวเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนา วางแผนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษา โดยมีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 25 คน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ จำนวน 15 คน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในชั้นเรียน จำนวน 85 คน รวมทั้งสิ้น 125 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการศึกษาสภาพปัญหการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์

คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในชั้นเรียน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejci and Morgan, 1970, p.114) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 97 คน และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากร

กลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ศึกษาธิการศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ศึกษาธิการศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษา นักวิชาการกลุ่มส่งเสริมการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนตามแนวทางดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยแบ่งองค์ประกอบเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547:36) ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โครงสร้าง แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหา บริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ตามความคิดของกลุ่มตัวอย่างใน 5 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของสภาพและปัญหาของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นการสำรวจรายการ (Check List) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1982, p.232-233)

4.3 วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาศึกษาสภาพปัจจุบันที่มีการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนใช้การสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการประมวลความคิดเห็นแต่ละด้านและนำเสนอในรูปพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาศภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งต่อนักเรียน และการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน สำหรับผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามลำดับ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งต่อนักเรียน การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนตามลำดับ ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน

ด้าน	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.03	0.87	มาก	3.69	1.10	มาก
2	การคัดกรองนักเรียน	4.05	0.85	มาก	3.65	1.16	มาก
3	การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.00	0.85	มาก	3.61	1.19	มาก
4	การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน	4.00	0.91	มาก	3.57	1.19	มาก
5	การส่งต่อนักเรียน	4.03	0.83	มาก	3.66	1.13	มาก
รวมเฉลี่ย		4.02	0.86	มาก	3.63	1.15	มาก

2. ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำรายการประจำห้องเรียน ออกแบบรูปแบบการเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยมีการประชุมวางแผน มีการแบ่งชุดการเยี่ยมบ้านเป็นหมู่บ้านโดยแบ่งคณะครูออกเยี่ยมบ้านเป็นกลุ่มตามหมู่บ้าน 2) การคัดกรองนักเรียน ได้แก่ จัดรูปแบบคู่มือการออกเยี่ยมบ้านที่เป็นประโยชน์ต่อการคัดกรองนักเรียน โดยมีข้อมูลครบถ้วน และนำมาสรุป เสนอให้กับครูผู้ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสรุป ของสถานศึกษา โดยรวม และเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ได้แก่ ครูผู้ดูแลหลักสูตร ศึกษาหลักสูตร เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และสร้างแบบประเมินความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน โดยให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องต่อบริบทของสถานศึกษา 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน นำผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา มาปรับปรุงและพัฒนา ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดคณะทำงาน 3 ทีม ได้แก่ ทีม นำ ทีมประสาน และทีมทำ 5) การส่งต่อนักเรียน ได้แก่ วางแผนกำหนดทิศทางการบริหารจัดการ และการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำระบบโครงสร้าง จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ของนักเรียนและการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาโดยรวมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษาและกรอบแนวคิดในการศึกษา ผู้ศึกษามีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนมีสภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเป็นผลมาจากผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ตามขั้นตอนและกระบวนการที่ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพจึงจะช่วยให้เด็กนักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือตามเจตนารมณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการพัฒนาผู้เรียนผ่านระบบอย่างมีแบบแผน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ให้เด็กนักเรียนใช้ชีวิตบนสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555 กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา ในมาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของจันท์ปภาก บุตริ (2562) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 ผลการศึกษพบว่าระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนต่ำสุดคือการส่งต่อนักเรียน สำหรับแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาตามกระบวนการ 5 ด้านได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูควรมีข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคลหรือโรงเรียนมีข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมกันเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอในการคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้องโดยครูมีเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนตลอดจนการประเมินผล และรายงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรงเรียนควรจัดประชุมเพื่อวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาตลอดทั้งเทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน และด้านการส่งต่อโรงเรียนควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้โดยจัดทำรายงานตามระบบฐานข้อมูลในการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนทุกครั้งอย่างเป็นปัจจุบัน และนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรดา มลิล และเพ็ญภา สุขเสริม (2564) ได้ศึกษาสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิญา สงนุ้ย, และเชาวนี แก้วมโน (2564) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผลการวิจัย

พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ได้ศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 จากการศึกษพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิพนธ์ วิลุน (2563) ในเรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งค้นพบว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเป็นผลมาจากการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ แต่ยังไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแท้จริง เนื่องด้วยความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรม พื้นที่ของชุมชน ภาษา และค่านิยม ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียนบางส่วนยังไม่เข้าใจในการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีการศึกษา เจตนารมณ์ที่สำคัญ ใกล้เคียงกับแนวคิดของกับผลงานศึกษาวิจัยของวุฒิพงษ์ พันทิวา (2563) เรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งค้นพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยได้นำเสนอ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการโดยกำหนดนโยบาย จัดทำแผนการดำเนินงานหรือปฏิทิน จัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้านนักเรียน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ซึ่งดำเนินการโดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ดำเนินการโดยสร้างความร่วมมือจากบุคลากร และทุกคนที่เกี่ยวข้อง และ 4) ด้านการส่งต่อนักเรียน ดำเนินการโดยการส่งต่อภายใน โดยครูที่ปรึกษา ประสานครูฝ่ายปกครองและครูแนะแนว การส่งต่อนักเรียนไปภายนอกสถานศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเกินกว่าความสามารถของครูจะพัฒนาได้ส่วนข้อที่มีระดับของความสอดคล้องและเหมาะสม เป็นอันดับที่สาม คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และมอบให้ครูผู้รับผิดชอบร่วมกันจัดบูรณาการกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาทักษะชีวิตอย่างเหมาะสม มีระดับของความสอดคล้อง และเหมาะสมอยู่ ในระดับมาก) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชนะจิต คำแดง (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพ และแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษาตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งค้นพบว่าสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา โดยภาพรวมจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอริป สิทธิ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งค้นพบว่าการบริหารงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษานักศึกษาในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิมพ์ชนก ธาดา (2562) เรื่อง การบริหารงานฝ่ายพัฒนา กิจกรรมนักเรียนนักศึกษาของสถาน ศึกษา ภาครัฐฯ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งค้นพบว่า สภาพการบริหารงาน ฝ่ายพัฒนากิจกรรมนักเรียน นักศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของจันทป์ปภา บุตรดี (2562) ได้ ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 3 ผลการศึกษาพบว่าระดับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการสังเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แม่ฮ่องสอนจำนวน 5 ด้าน ซึ่งผ่านการยอมรับและการยืนยันคำตอบจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษา นักวิชาการกลุ่มส่งเสริมการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงาน ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี รวม 9 คน และได้สังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงาน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ยังพบปัญหาแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง เนื่องด้วย ความแตกต่างด้านประเพณีวัฒนธรรม พื้นที่ของชุมชน ภาษาและค่านิยมตลอดจนผู้ปกครองของ นักเรียนบางส่วนยังไม่เข้าใจในการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัว มีการศึกษา เจตนารมณ์ที่สำคัญ ของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ ปี พ.ศ.2549 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีความรู้ควบคู่ไปกับการวางรากฐานและบ่มเพาะการเป็นคนดีมีคุณธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีวิถีชีวิตที่มีวินัยอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเกื้อกูลกันสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ ในการวางแผนรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามบริบทด้านสถานที่ความ หลากหลายและความแตกต่างระหว่างนักเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาที่ตรงจุด ไม่ใช่แค่การดูแลช่วยเหลือนักเรียนแต่เป็นการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันแก้ปัญหา พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฐธิญา ใจสุทธิ (2559) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านตรอกนอง (ประทีปวาริราษฎร์วิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่ง ค้นพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของกนก พานทอง (2562) เรื่องการพัฒนาทักษะชีวิต ด้านทักษะทางปัญญาอย่างมี วิจารณญาณของนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา โดยได้ค้นพบว่าผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม พัฒนาทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ และต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การประเมินผลสูงสุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิชาติ อ่อนเอน (2559) ได้ ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งค้นพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกานดา เข้มศรี และภูมิพิพัฒน์ พรหมคง (2562) เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์ ตำบลคลองขลุง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งได้ค้นพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น ได้แก่สภาพการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการเป็นคนดี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ได้แก่สภาพการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการเป็นคนเก่ง ปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ได้แก่ ปัญหาด้านการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ได้แก่ ปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการเป็นคนมีความสุข สำหรับแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีแนวทางพัฒนา ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาผู้เรียนด้านการเป็นคนดี สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้กับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้เรียนด้านการเป็นคนดี ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม ที่มีการบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้ของครู สร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง จัดทำฐานข้อมูล วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เสริมการเรียนรู้การสอนนอกชั้นเรียนจากภูมิปัญญา จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จัดให้มีการยกย่อง ชมเชยผู้เรียน ที่มีคุณธรรมดีเด่น เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ 2) การพัฒนาผู้เรียนด้านการเป็นคนเก่ง สถานศึกษาควรปรับปรุงหลักสูตร และส่งเสริมให้มีการนิเทศการสอนของครูทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สู่ชีวิตจริงของผู้เรียน โดยครูร่วมมือกับผู้ปกครอง รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียน 3) การพัฒนาผู้เรียนด้านการเป็นคนมีความสุข สถานศึกษาควรมีการจัดทำสารสนเทศที่ชัดเจนเกี่ยวกับปัญหาผู้เรียนกลุ่มเสี่ยง โดยมีการนำข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือมาเป็นฐานข้อมูลในการจัด กิจกรรมหรือโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ดูแลน้อง ในทุกภาคส่วน ร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาพร้อมกันเพื่อจะได้แก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์ จัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนกลุ่มเสี่ยง รวมถึงจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ซึ่งค้นพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีแนวทาง การดำเนินงาน เช่น (1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้รู้จักจุดเด่น จุดด้อย และการพัฒนาปรับปรุงตนเอง (2) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา (3) ด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรมีการชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียน ได้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน เป็นต้น ส่วนข้อที่มีระดับของความสอดคล้องและเหมาะสม เป็นอันดับสาม คือ ในข้อที่ 9 สถานศึกษามอบหมายให้ผู้รับผิดชอบเลือกจัดกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรการรองรับสถานการณ์ในการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด 19 มีระดับของความสอดคล้องและเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้น การออกแบบโครงสร้างการบริหารงานโดยที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม จึงมีความจำเป็นและสำคัญมาก เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นองค์ความรู้สำหรับผู้บริหาร หน่วยงานต่างๆ ที่สนใจนำไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

- กนก พานทอง. (2562). *การพัฒนาทักษะชีวิต ด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาอาจารย์วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา*
- กรมสุขภาพจิต. (2551). *คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ : ยูเรนัส อิมเมจ กรุ๊ป.กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, จำกัด.
- กานดา เข้มศรีและภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2559). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์ ตำบลคลองขลุง อำเภอกลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร*. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 3 (337-350). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร
- จันทป์ปภา บุตรดี. (2562). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอลองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสารคาม*.
- ชนะจิต คำแพง. (2559). *การศึกษาสภาพ และแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาตามระเบียบองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคเหนือ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*.
- ณัฐจิณา ใจสุทธิ. (2559). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านตรอกนอง (ประทีปวาริราษฎร์วิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาจันทบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา*.

- นิพนธ์ วิไล. (2563). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. วารสารการประชุมวิชาการ ระดับชาติ ครั้งที่ 7 วิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- พิมพ์ชนก ธาดา. (2562). การบริหารงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาของสถานศึกษา ภาครัฐ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อุดรธานี, อุดรธานี
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2563). สภาพปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน . กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข. เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อริป สิทธิ. (2560). การบริหารงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาการประชุมวิชาการระดับชาติ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 5 : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- อภิชาติ อ่อนเอน (2559).แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อภิญา สอนัย และเชาวนี แก้วมโน. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- Best, John W. (1982). Research in Education. 4th ed. New Delhi : Prentice – Hall of India.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Sizes for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30 : 607-610.